Název: **Nový pohled na diagnostiku alergie na včelí a vosí jed**

Autoři: MUDr.M.Vachová (1.ročník PGS)
Školitelé: Doc.MUDr. P.Panzner, CSc.
Pracoviště: Ústav imunologie a alergologie LF UK a FN, Plzeň

Východisko: Dle současného doporučení EAACI jsou metodou první volby při vyšetření alergie na hmyzí jed kožní testy a stanovení specifických IgE protilátek k extraktům hmyzích jedů. V praxi se však stále častěji využívají novější diagnostické metody, jako jsou diagnostika pomocí složek alergenů (CRD) a test aktivace bazofilů (BAT), které jsou dle stávajících doporučení vyhrazeny pouze pro nejasné případy. Cíle: Přestože jsou kožní testy s hmyzími jedy považovány za bezpečné, jsou řadou pacientů provázeny obavami z případné reakce. Navíc jsou vzhledem k nutnosti postupné testace s různými koncentracemi hmyzích jedů časově náročné. Laboratorní vyšetření je naproti tomu pacienty lépe tolerované, zcela nezatěžující, časově nenáročné, vyžadující pouze odběr krve pacienta. Naším cílem bylo porovnat přínos dostupných laboratorních diagnostických metod a nalezení optimálního laboratorního vyšetření či kombinace těchto vyšetření pro potvrzení alergie na hmyzí jed. Metodika: Provedli jsme retrospektivní analýzu výsledků souboru 35 pacientů s alergií na včelí a 60 pacientů s alergií na vosí jed. Všichni pacienti podstoupili kožní testy s hmyzími jedy a bylo jim provedeno laboratorní vyšetření zahrnující BAT s hmyzími jedy a stanovení specifických IgE protilátek k extraktům včelího (I1) a vosího (I3) jedu a k jejich hlavním složkám (rApi m 1, rVes v 1 a rVes v 5). Kontrolní skupinu, které byla provedena zmíněná laboratorní vyšetření, tvořilo 22 pacientů s negativní alergickou anamnézou. Nejprve jsme stanovili senzitivitu a specificitu pro jednotlivé laboratorní metody při využití standardních mezních hodnot (cut-off). Pomocí ROC analýzy jsme se poté pro každou metodu pokusili nalézt případnou vhodnější mezní hodnotu než je hodnota běžně užívaná. Na závěr jsme provedli statistickou analýzu různých kombinací laboratorních testů s cílem vybrat kombinaci vyšetření, která je pro potvrzení alergie na hmyzí jed nejpřínosnější . Výsledky: Za vhodnější mezní hodnoty než jsou hodnoty běžně užívané považujeme 1,0 kIU/l pro IgE I1 (se. 97,14 %, sp. 95,45%), 6,5% pro BAT s včelím jedem (se. 80%, sp. 95,45%), 1,22 kIU/l pro IgE I3 (se. 88,33%, sp. 95,45%), 0,7 kIU/l pro IgE rVes v 5 (se. 86,67%, sp. 95,45%), 1,0 kIU/l pro IgE rVes v 1 (se. 56,67%, sp. 95,45%) a 4,5% pro BAT s vosím jedem (se. 91,53%, sp. 95,45%). Pro potvrzení alergie na včelí jed byla statistickou analýzou vyhodnocena jako nejvhodnější kombinace vyšetření IgE I1 + IgE rApi m 1 (se. 97,14%, sp. 95,45%). Pro potvrzení alergie na vosí jed byla vyhodnocena jako nejlepší kombinace vyšetření IgE rVes v 5 + IgE rVes v 1 nebo IgE I3 (se. 98,33%, sp. 95,45%). Závěr: Standardně užívané mezní hodnoty nejsou dle našich zjištění pro většinu laboratorních diagnostických metod užívaných pro potvrzení alergie na hmyzí jed optimální. Nejlepší metodou pro potvrzení alergie na včelí jed zůstává specifické IgE k extraktu včelího jedu avšak při využití vyšší mezní hodnoty než je mezní hodnota běžně užívaná. Doplnění IgE rApi m 1 a/nebo BAT s včelím jedem samostatně či v kombinaci již více přínosné není. Pro potvrzení alergie na vosí jed je nejpřínosnější kombinace vyšetření IgE rVes v 5 + IgE rVes v 1 nebo IgE rVes v5 + IgE I3.